

de part skulle have betalt, hvis der var givet tilladelse til at udnytte eneretten.

I overensstemmelse med direktivet indeholder forslaget i stk. 2 en opregning af de kriterier, der skal indgå i fastsættelsen af erstatningen. Erstatningen skal i overensstemmelse med gældende erstatningsretlige principper fastsættes med udgangspunkt i det lidte tab. Det er således ikke muligt at få erstatning uden at dokumentere eller sandsynliggøre et tab. Ved beregningen af erstatningen skal retten tage hensyn alle relevante kriterier, herunder den tabte fortjeneste og krænkerens uberettigede fortjeneste.

Muligheden for at tage hensyn til den krænkende parts uberettigede fortjeneste er nyt i forhold til gældende erstatningsretlige principper i dansk ret. Det forekommer sandsynligt, at rettighedshavers tab langt fra altid vil være lig den fortjeneste, som krænkeren har opnået. Det nye kriterium, der foreslås indført, kan således eventuelt bevirke, at rettighedshaveren i visse tilfælde kan få en større erstatning end det lidte tab. Dog kan det ikke forventes, at rettighedshaver får dækket både sit fulde tab samt krænkerens fortjeneste. Retten får med bestemmelsen mulighed for at fastsætte den samlede erstatning ud fra skønsmæssige betragtninger, hvori krænkerens fortjeneste indgår som et element i beregningen. Muligheden for også at lægge vægt på krænkerens fortjeneste giver således retten adgang til en friere vurdering ved fastsættelsen af det lidte tab og dermed erstatningens størrelse. Kriteriet krænkerens uberettigede fortjeneste kan blandt andet tænkes anvendt i situationer hvor en stor virksomhed har krænket en eneret efter chipsloven, og hvor indehaveren er en person med få økonomiske ressourcer. I sådanne tilfælde kan det være vanskeligt at fastsætte indehavers tabte fortjeneste og langt lettere at beregne krænkerens fortjeneste.

Det fremgår af forslagets ordlyd, at opregningen i stk. 2, der vedrører de aspekter, der kan indgå i beregningen af erstatningen, ikke er udtømmende. Det vil sige, at retten har mulighed for at inddrage alle relevante aspekter, herunder den krænkede parts afsætningsstab, markedsforstyrrelse og interne tab, der ligeledes indgår som elementer ved fastsættelsen af erstatningen efter gældende ret.

Efter den gældende bestemmelse er der ikke nogen særlig hjemmel til at give godtgørelse for ikke-økonomisk skade. Forslaget indeholder som noget nyt i stk. 3 mulighed for at tage hensyn til andre elementer end de økonomiske og derved yde en godtgørelse til den krænkede part for den ikke-økonomiske skade, som denne har lidt. Godtgørelsen er ikke en del af den almindelige tabserstatning. Denne bestemmelse giver

således den krænkede part ret til økonomisk kompensation for den ideelle skade, som krænkelsen måtte have medført. Muligheden for at tage hensyn til den ikke økonomiske skade medfører, at der vil kunne ydes godtgørelse i de tilfælde, hvor kopiproducter er af så ringe kvalitet, at disse anses for skadelige for indehaveren af en eneret efter chipsloven i ideel henseende. Der findes en tilsvarende mulighed i den gældende ophavsretslov § 83, stk. 3, hvorefter en ophavsmand, fotograf eller udøvende kunstner, hvis ret er krænket ved retsstridigt forhold, har krav på godtgørelse for ikke-økonomisk skade. Bestemmelsen kan ikke forventes at få den store betydning på området for halvlederprodukters udformning (topografi).

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger til bestemmelsen under punkt 4.3.1.

Til § 15

Efter den gældende bestemmelse i chipslovens § 15 kan retten træffe bestemmelser i forhold til ulovligt fremstillede eksemplarer af topografien eller halvlederprodukter, der er fremstillet ved hjælp af topografien. De foranstaltninger, der kan træffes bestemmelse om, er ændring på nærmere angiven måde, tilintetgørelse eller udlevering til den forurettede, eventuelt mod et vederlag.

Formålet med ændringen af § 15 er at gennemføre direktivets art. 10 om korrigerende foranstaltninger.

Det foreslås, at de foranstaltninger, der omfattes af direktivet, nemlig "tilbagekaldelse fra handlen", "endelig fjernelse fra handlen" og "tilintetgørelse", udtrykkeligt fremgår af bestemmelsen til forslagets stk. 1.

De foranstaltninger, der er nævnt i direktivet, er ikke udtømmende. Forslaget indeholder derfor desuden foranstaltningerne "ændring af topografien på nærmere angivet måde" og "udlevering til den forurettede" ligesom den gældende bestemmelse. Forslagets opregning af foranstaltninger er ikke udtømmende og kan således omfatte alle foranstaltninger, der har til formål at forebygge yderligere krænkelser.

Lovforslaget medfører mulighed for at anvende følgende foranstaltninger:

- 1) "Tilbagekaldelse fra handlen".
- 2) "Endelig fjernelse fra handlen".
- 3) "Tilintetgørelse".
- 4) "Udlevering til den forurettede".
- 5) "Ændring på nærmere angiven måde".

Det er den forurettede, der nedlægger påstand om anvendelsen af den eller de foranstaltninger, der fin-